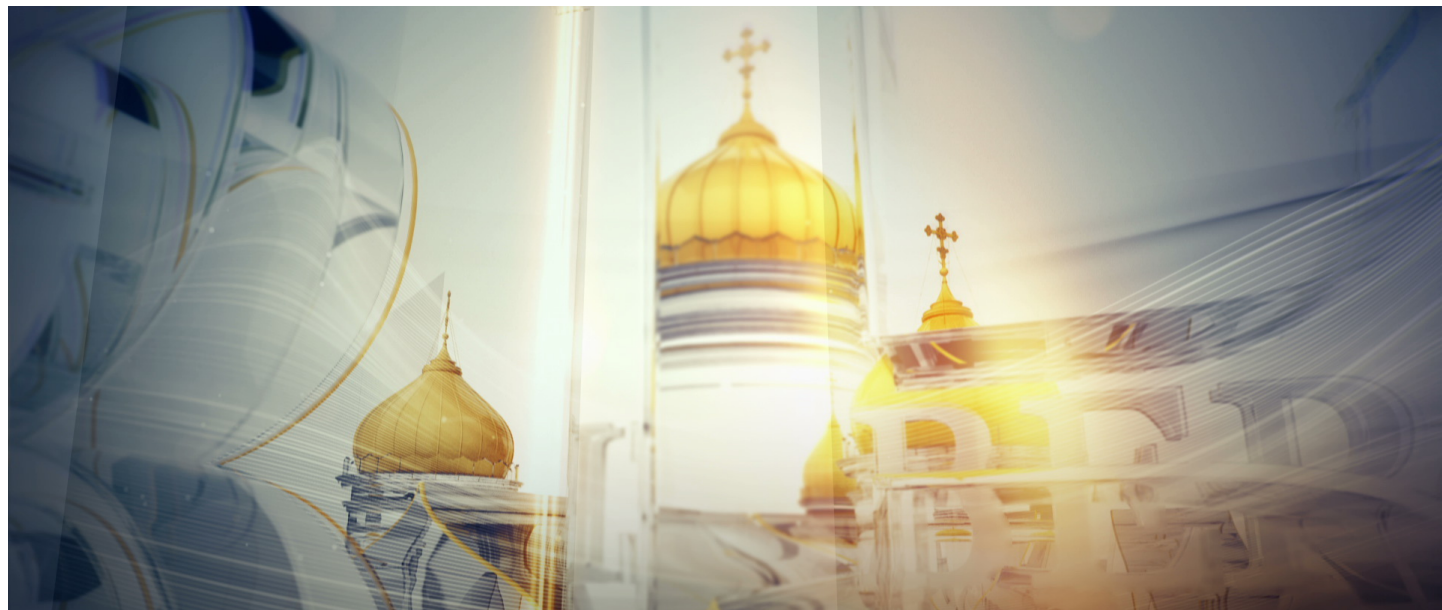

Mitropolitul Ilarion: Când ajutăm pe cineva, Îl ajutăm pe Însuși Dumnezeu

Pe 7 ianuarie 2021, Mitropolitul Ilarion, președintele „Departamentului de relații externe al Patriarhiei Ruse”, a răspuns la întrebările prezentatoarei de televiziune Ecaterina Gracheva în cadrul emisiunii „Biserica și lumea” care este difuzată pe postul „Rusia-24” în zilele de sâmbătă și duminică.

E. Gracheva: Bună ziua! Suntem la emisiunea „Biserica și lumea” de pe postul „Rusia-24”. Întrebările noastre i le adresăm președintelui „Departamentului de relații externe al Patriarhiei Ruse”, Mitropolitul Ilarion de Volokalamsk. Bună ziua, vlădica!

Mitropolitul Ilarion: Bună ziua, Ecaterina! Cu prilejul mării sărbători a Nașterii Domnului Iisus Hristos le urez tuturor telespectatorilor noștri la mulți ani! Doresc ca această sărbătoare să aducă bucurie, pace și mângâiere în fiecare familie și în fiecare inimă. Fie ca Dumnezeu cel Întrupat, Care S-a născut în Betleem – Domnul nostru Iisus Hristos să ne ajute în aceste vremuri dificile să depășim toate dificultățile, provocările, bolile și încercările care vin asupra noastră. Vă urez la mulți ani cu prilejul sărbătorii Nașterii Domnului Iisus Hristos!

E. Gracheva: Din știrile recente a devenit cunoscut faptul că Vladimir Putin se pregătește să fie vaccinat împotriva coronavirusului cu un vaccin dezvoltat de medicii autohtoni. Aș vrea să vă întreb: intenționați cumva dumneavoastră sau Patriarhul Chiril să vă vaccinați? Cunoașteți ceva despre acest subiect?

Mitropolitul Ilarion: În ceea ce privește Sanctitatea Sa, Patriarhul Chiril, nu am informații dacă s-a vaccinat sau nu. Iar eu am făcut acest vaccin încă de la sfârșitul lunii august, când vaccinul nu a fost nici măcar certificat definitiv, ci se afla în stadiul de testare. Am considerat necesar să fac acest lucru, deoarece, deși până atunci fusesem deja bolnav și vindecat de coronavirus, nivelul anticorpilor din sângele meu era destul de scăzut. Dar s-a dovedit a fi suficient pentru mine o singură injecție: după aceasta nivelul anticorpilor a crescut și nu a mai fost nevoie și de a doua. Pentru majoritatea persoanelor care nu au fost bolnave de COVID, sunt necesare două doze de vaccin.

Cred în continuare că vaccinul împotriva coronavirusului este cel mai eficient remediu pentru teribila pandemie care ne-a lovit astăzi. Cred că cu cât vom reuși să vaccinăm mai repede și cât mai mulți oameni, cu atât mai repede vom învinge acest flagel teribil. Cred că în acest moment nu există nicio alternativă la vaccinurile pe care le avem. Prin urmare, recomand tuturor celor care pot și care nu au contraindicații să se vaccineze împotriva coronavirusului.

E. Gracheva: Vlădica, Papa de la Roma a îndemnat țările să împărtășească reciproc vaccinurile împotriva coronavirusului. Cum credeți, având în vedere relațiile interstatale existente între Rusia și alte țări, este posibilă o astfel de opțiune cu vaccinul „Sputnik V”?

Mitropolitul Ilarion: Cred că schimbul de vaccinuri este imperativul vremurilor. Situația politică de acum este de așa natură încât lumea este foarte puternic polarizată și orice lucru este folosit pentru a intensifica această polarizare. Nici vaccinul nu a devenit o excepție în acest sens. Există țări care acceptă vaccinul rusesc și există țări care nu îl vor accepta, nu din motive medicale, ci din motive politice – aceasta este realitatea în care trăim astăzi.

Mi se pare că, în situația actuală, interacțiunea dintre țări ar trebui să fie mai strânsă și mai palpabilă, deoarece este vorba despre salvarea vieților oamenilor. În fiecare zi, în diferite țări, oamenii mor: câțiva, câteva zeci, sute, iar în alte locuri și mii de oameni. Aceasta este o provocare foarte serioasă pentru întreaga omenire. Există țări care sunt capabile să producă vaccinul pentru prima injecție, dar au dificultăți în producerea în masă a vaccinului pentru cea de a doua. Aici, desigur, este important ca țările care au alte oportunități să vină în ajutorul acestor țări. Adică, oriunde este posibilă o astfel de cooperare reciproc avantajoasă, ar fi binevenită, pentru că, repet, vorbim despre salvarea oamenilor.

E. Gracheva: De două săptămâni în Moscova preoții sunt vaccinați gratuit. Aveți informații despre cât de activ clericii se folosesc de acest drept? Au fost vaccinați mulți în primele zile?

Mitropolitul Ilarion: Nu dispunem încă statistica numărului de clerici vaccinați și nevaccinați pe care îi avem, dar cunosc preoți care, imediat ce a apărut această ocazie, au mers la centrele de vaccinare și s-au vaccinat. Cred că acest lucru mărturisește atitudinea responsabilă a clericilor noștri nu numai față de ei înșiși, ci și față de enoriașii lor, deoarece, așa cum am amintit în repetate rânduri, inclusiv în emisiunea noastră, și adresându-mă preoților, fiecare cleric nu este responsabil numai pentru viața lui, dar și pentru viața enoriașilor. Dacă un preot s-a infectat cu Covid sau a devenit doar purtător al acestui virus, dar, în același timp, nu respectă măsurile igienice – nu poartă o mască, comunică cu un număr mare de enoriași, – el poate deveni răspânditor sau transmitător al acestui virus. Iată motivul pentru care este foarte important ca preoții să se vaccineze împotriva coronavirusului.

La urma urmei, nu este o coincidență faptul că statul, după ce a început vaccinarea în masă, a oferit mai întâi această oportunitate medicilor și profesorilor, apoi altor grupuri de asistenți sociali, iar apoi a venit și rândul clericilor. Toți aceștia lucrează cu un număr mare de oameni și, prin urmare, crește gradul de amenințare care poate apărea atunci când comunică cu ei. Spun asta cu regret, pentru că preotul este o persoană care aduce bunătațe și lumină oamenilor și cel mai puțin dintre toate așa vrea ca cineva să se teamă de preot. Dar situația actuală este absolut specială și orice om care are un cerc larg de contacte datorită meseriei sau vocației sale, din păcate, se află în grupul de risc și el însuși prezintă un anumit risc pentru oamenii din jurul său. Iată de ce este foarte important pentru noi să ne raportăm cu responsabilitate atât la sănătatea noastră, cât și la sănătatea celor din jur.

E. Gracheva: Chiar înainte de Anul Nou, Consiliul Federației Ruse a aprobat o lege privind reglementarea rețelelor sociale. Deja de la 1 februarie, administrația rețelelor sociale ar trebui să blocheze conținutul ilegal: în postările făcute nu ar trebui să existe insulte pe bază de sex, vârstă, rasă și

atitudine față de religie. Este utilă această inițiativă, în opinia dumneavoastră? Dacă da, pentru cine este utilă în primul rând?

Mitropolitul Ilarion: Cred că această inițiativă este foarte utilă și importantă, deoarece, din păcate, Internetul există încă în mare măsură în afara cadrului legal. Există legi care sunt respectate de către toate persoanele care trăiesc în spațiul real și, dacă nu le respectă, atunci suportă răspunderea penală și administrativă pentru acest lucru. Dar există oameni care trăiesc în spațiul virtual, care se ascund în spatele poreclelor sau a nickname-urilor, care cred că legile sunt opționale pentru ei și săvârșesc infracțiuni numai în spațiul virtual. Pot chiar comite crime reale, înregistrându-le video, postând videoclipurile pe Internet și obținând un număr de abonați suplimentari pentru acest lucru. Recent s-a întâmplat un caz în care un blogger, chiar în fața ecranului calculatorului său, a comis acte de violență asupra unei fete, a bătut-o și a alungat-o în frig. În cele din urmă, această fată a decedat, iar bloggerul a câștigat abonați suplimentari.

Acest tip de conținut ilegal, precum și îndemnul la activități extremiste, incitare la ură pe bază de rasă, naționalitate, apartenență religioasă sau de orice altă natură – toate acestea ar trebui blocate de către furnizorii de Internet. Dacă acest lucru nu se întâmplă, atunci atât distribuitorii de conținut ilegal, cât și furnizorii care permit ca acest conținut să existe pe platformele lor ar trebui să suporte răspunderea. Prin urmare, legea este oportună și corectă.

O altă întrebare este modul în care va fi utilizată această lege, deoarece, din păcate, se întâmplă să fie adoptată o lege corectă, dar apoi aceasta să fie folosită greșit sau să apară tot felul de abuzuri. Cred că vom vedea toate acestea deja după ce legea va fi adoptată și va începe să fie pusă în aplicare.

E. Gracheva: Una dintre inovațiile anului 2021 este creșterea impozitelor pe veniturile rușilor bogați care câștigă mai mult de 5 milioane de ruble pe an: de acum pentru ei impozitul pe venit nu va fi de 13%, ci de 15%. Acești bani suplimentari vor fi direcționați direct pentru tratamentul copiilor grav bolnavi, numai în aceste scopuri. Dumneavoastră aprobați această lege? Sunteți de acord cu rata de 15% sau, în opinia dumneavoastră, aceasta ar fi putut fi și mai mare?

Mitropolitul Ilarion: Ar trebui să fie salutată orice decizie a statului menită să ajute copiii bolnavi. Desigur, Biserica aprobă cu căldură grija statului pentru copiii bolnavi. Singurul lucru care trebuie gândit cu atenție și, probabil, experții ar trebui să calculeze acest lucru, este modul în care creșterea impozitelor va afecta afacerile rusești și, în special, dorința oamenilor de afaceri ruși de a investi în țara lor. Pericolul acestui tip de creștere a impozitului pe lux sau avere este că poate încuraja plecarea afacerilor din Rusia către alte țări. Dacă se va întâmpla acest lucru, el va afecta economia și se va dovedi a fi cealaltă față a monedei. Este foarte important ca experții să calculeze cu atenție toate riscurile posibile asociate cu introducerea acestui tip de impozite.

E. Gracheva: Rusia a redobândit o veche icoană a Sfântului Ierarh Nicolae, care i-a fost dăruită lui Serghei Lavrov de către autoritățile din Bosnia. După ce ministrul nostru a primit acest cadou, Ucraina a declarat dintr-odată că icoana este un obiect al moștenirii sale culturale. Practic, Bosnia a fost acuzată de furt. Spuneți-ne ce icoană este aceasta și, în general, ce a premers acestui scandal diplomatic?

Mitropolitul Ilarion: Din câte știu, nu s-au prezentat încă dovezi cum că această icoană ar reprezenta proprietatea Ucrainei. Aici ar trebui să lucreze experții. Dacă într-adevăr așa este și icoana este furată, lucrul pe care donatorul acestei icoane ar fi putut să nu-l știe, atunci, desigur, ea trebuie returnată. Dar dacă nu este așa, în acest caz trebuie să existe o concluzie a experților care să confirme originea acestei icoane.

E. Gracheva: Vă mulțumim mult, vlădica, că ați răspuns la întrebările noastre.

Mitropolitul Ilarion: Mulțumesc, Ecaterina.

În cea de a doua parte a emisiunii, Mitropolitul Ilarion a răspuns la întrebările telespectatorilor care au fost pe site-ul web al emisiunii „Biserica și lumea”.

Întrebare: Cum s-a întâmplat ca la catolici clericii să o ia pe calea celibatului, iar în Ortodoxie clericii sunt predominant căsătoriți (cu excepția călugărilor)? De ce episcopii din Biserica Rusă sunt aleși numai dintre monahi?

Mitropolitul Ilarion: Este o poveste foarte lungă și veche pe care o pot spune doar pe scurt aici. Inițial, exista o singură treaptă în ierarhia păstorilor de suflete în Biserică. Slujitorii din această treaptă se numeau episcopi sau prezbiteri. În epistolele Apostolului Pavel, vedem utilizarea acestor doi termeni ca sinonime. Atât despre prima, cât și despre a doua treaptă Apostolul Pavel spune: „episcopul (sau prezbiterul) să fie fără de prihană, bărbat al unei singure femei” (1 Timotei 3, 2) și în continuare sunt enumerate diverse calități. Ca instituție în Biserică, monahismul a apărut abia în secolul al IV-lea, deși asceți care depuneau făgăduința fecioriei au existat în Biserică încă de la început. Treptat, monahismul a început să câștige poziții din ce în ce mai solide în Biserică. Aceste poziții au devenit deosebit de puternice după perioada iconoclasmului, adică după secolele VIII și IX, când călugării au fost cei care au venit în apărarea cinstirii icoanelor.

Dacă este să vorbim despre celibatul pentru cler, în Biserica Ortodoxă din Răsărit celibatul (necăsătoria) nu a fost niciodată obligatoriu pentru clerici la nivelul de prezbiteri, adică preoți. De la bun început preoții erau căsătoriți și, în continuare, majoritatea preoților de mir sunt căsătoriți. În ceea ce privește slujirea episcopală, de ceva timp, și anume din secolul al IV-lea, a început să se prefere episcopii necăsătoriți, care nu erau atunci călugări, ci pur și simplu nu erau căsătoriți. Până în prezent, în mai multe Biserici Ortodoxe autocefale, nu călugării devin episcopi, ci pur și simplu oameni care nu s-au căsătorit – clerul celibatar.

Cea mai interesantă întrebare: de ce s-a întâmplat ca celibatul să devină de fapt obligatoriu la nivelul episcopatului din Biserica Ortodoxă, în timp ce Apostolul Pavel însuși a spus că un episcop ar trebui să fie căsătorit? Cred că trebuie să existe mai multe motive pentru acest lucru. În primul rând, autoritatea înaltă a clerului monahal și celibatar, era mai mare decât cea a clerului căsătorit. În al doilea rând, autoritatea monahismului în sine, adică, dacă erau aleși oameni pentru slujirea episcopală, se alegeau păstori de suflete cu autoritatea cea mai mare și care se aflau tocmai în mediul monahal. În al treilea rând, există, de asemenea, un interes legat de protejarea Bisericii împotriva unei posibile apropieri a bunurilor ei.

Ce vreau să spun? Imaginați-vă, de exemplu, că episcopul este un bărbat căsătorit, care are o soție și cinci fii. Probabil că va dori să-i pună pe cei cinci fii ai săi în punctele cheie din eparhie, la cele mai bogate parohii, să-i facă parohi ai acestor biserici, poate că și soția va juca un rol special în toată această structură. Imaginați-vă în ce s-ar putea transforma o astfel de eparhie. Adică, dacă pe lângă slujirea propriu-zisă care ar trebui să-i ocupe toate gândurile și toate simțurile, omul are tot felul de interese familiale, atunci aceste interese se pot împlini și pot duce la o mare criză în eparhie. Iată de ce Biserica Ortodoxă a început să acorde preferință clericilor celibatari pentru a fi aleși episcopi într-un stadiu destul de timpuriu, iar ulterior, cel târziu în secolul al X-lea, a făcut necăsătoria o condiție obligatorie pentru primirea în treapta de episcop.

Întrebare: Înăltpreasfinția Voastră, cum trebuie înțeleasă învățătura despre sfârșitul lumii? Ce este aceasta și cum se va întâmpla?

Mitropolitul Ilarion: Însuși Domnul Iisus Hristos a vorbit despre acest lucru destul de detaliat. În

Evangelhia după Matei, un întreg capitol este dedicat relatării a ceea ce a spus El despre sfârșitul lumii. El a spus că sfârșitul istoriei umane va fi precedat de diferite nenorociri. „Se va ridica neam peste neam și împărăție peste împărăție și va fi foamete și ciumă și cutremure pe alocuri” (Matei 24, 7); „Iubirea multora se va răci” (Matei 24, 12). Dar Domnul a mai prezis că va veni El Însuși pentru a-i judeca pe toți oamenii, dar nu Se va arăta așa ca prima dată – într-un chip omenesc smerit, ci Se va arăta întru slavă: va fi însoțit de îngerii lui Dumnezeu și îi va pune pe unii oameni de-a dreapta Sa, iar pe alții de-a stânga Sa. În partea dreaptă vor sta cei care au împlinit poruncile Lui și au făcut bine oamenilor: i-au hrănit pe cei flămânzi, i-au îmbrăcat pe cei goi, i-au vizitat pe cei din închisori. Iar pe cei care nu au făcut binele, Domnul îi va pune de-a stânga Sa, deoarece, așa cum El Însuși a spus, binele pe care îl facem sau nu îl facem în raport cu o anumită persoană, îl facem sau nu în raport cu Dumnezeu Însuși.

Domnul S-a identificat pe Sine cu acel om care are nevoie de ajutorul nostru, adică, ori de câte ori ajutăm pe cineva, îl ajutăm pe Dumnezeu Însuși. Nu pentru că Dumnezeu are nevoie de acest ajutor, ci pentru că El ne trimite o persoană care are nevoie de ajutorul nostru, de empatia și de compasiunea noastră. Iată, de fapt, ce spune Domnul în această învățătură despre Judecata de Apoi: că pe fiecare om îl așteaptă răsplata pentru viața pe care a dus-o. Fiecare persoană este responsabilă pentru faptele sale, iar soarta postumă a oamenilor va depinde de modul în care au trăit pe acest pământ. Cei care au făcut binele și au împlinit poruncile lui Dumnezeu, vor moșteni Împărăția cerurilor, iar cei care s-au împotrivit în mod conștient lui Dumnezeu și nu au profitat de ocazia de a săvârși binele, vor moșteni chinul cel veșnic. Iată despre ce ne amintește Domnul Iisus Hristos în Evanghelie.

Dar Domnul ne avertizează să nu ne gândim când va avea loc sfârșitul lumii, căci pentru fiecare dintre noi sfârșitul vieții poate veni în orice moment. În ceea ce privește sfârșitul istoriei umane, despre aceasta există niște cuvinte cu care voi și încheia emisiunea de astăzi. Sunt cuvinte din același capitol 24 din Evangelhia după Matei: „Iar de ziua și de ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl” (Matei 24, 36).

Vă doresc tot binele și Domnul să vă păzească pe toți.

Serviciul de comunicare al Departamentului de relații externe